

Bilişim Kurultayı F Klavye'nin Babasını Ağırladı...

PAZAR F KLAVYİYİ KAYBETTİ

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından düzenlenen Ulusal Bilişim Kurultayı'nın 27'incisi Ankara'da 22-25 Eylül 2010 tarihleri arasında yapıldı. Ana teması "Sosyal Dönüşüm" olarak belirlenen kurultay kapsamında, davetli konuşmacılarla sınırlı olan kapalı bir toplantı halinde sivil toplum kuruluşları toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş da katıldı.

Bilişim Kurultayı'nda "F Q'ya Karşı" başlıklı oturumda F klavyenin babası

olarak anılan İhsan Yener ağırlandı. Oturumda TBD'den Serdar Bilecen, 2.5-3 aydır yürüttükleri F klavyenin Q klavyeye göre kullanım durumuna ilişkin araştırmanın sonuçlarını sundu. Bilecen, Latin Alfabeti kullananlar arasında araştırmanın yapıldığını belirtirken, kullanılan temel klavye türleri hakkında da bilgi verdi. Arap, Çin ve Kiril gibi alfabeler için özel klavyelerin bulunduğunu, Türkçe F klavyenin ise Latin Alfabeti'ni kullanan özel olarak tasarlanmış 4 klavyeden biri olduğunu belirten Bilecen, İngilizce için ge-

liştirilmiş İngiltere ve ABD menşeli iki klavye ile Alman dili için geçerli olan bir klavyenin dışında F klavyenin 3. bir dil için icat edildiğini kaydetti. Q klavyenin daktiloda kitlenmeleri önlemek için arka arkaya sık kullanılan harfleri birbirinden uzaklaştırma yöntemiyle geliştirildiğini anlatan Bilecen, Q klavyenin İngilizce'yi olabildiğince yavaş yazmaya yönelik olarak geliştirilmiş bir klavye olduğunu söyledi. "Bir araştırmaya göre son 40 yıl içinde ABD'de Dvorak klavyesi kullanılmadığı için verimlilik kaybı 1 trilyon dolar.

Bu ABD'de de tartışılmaya başlandı" diyen Bilecen, F klavyenin 1955 yılında standart haline dönüştürüldüğünü, 1963'de gümrüklerde daktiloda F klavye zorunluluğunun uygulanmaya başlandığını aktardı. Bilecen, Türkiye'de 1950'lerden itibaren F klavye kullanımının yüzde 80'ler düzeyine yükseldiğini, daha sonra bilgisayar kullanımı ve ithal ürünlerdeki Q İngilizce klavyelerin gelmesiyle oranın hızla düşmeye başladığına dikkat çekti. Bugün F klavye kullanımının yüzde 5-10'lara kadar indiğini açıklayan Bilecen, şu bilgileri verdi:

"Türkiye'de 2010 yılındaki F klavye pazarına bakıldığında kamu sektörünün yoğun bir kullanım sahibi olduğu gözüküyor. Ne yazık ki MEB'den veri sağlayamadım. Görünen o ki kamu sektöründe yüzde 60'ları geçen oranda adetsel olarak F klavye kullanımı söz konusu. Eğer sayısal itibarıyla bakarsanız Türkiye'deki kamu sektörü idarelerinin yüzde 30'u F klavyeyi öncelik olarak ortaya koyuyor. Türkiye'de ise adetsel oran yüzde 16'lara kadar düşüyor. Hala bu yüzde 16'yı sağlayan kamudaki kullanımdır. Özel sektörde hiçtir. F klavye mecburiyeti yok. Büyük endüstri şirketleri, bankalar, telekomünikasyon şirketleri, çok bilgisayar kullanan bütün şirketlerde Q klavye var. 2010 yılında yapılan satışlar incelendiğinde 2010'da F klavye, toplam satışların sadece yüzde 5'ini içeriyor. Oran gittikçe düşüyor."

Oturumda konuşan AKP Araştırma Geliştirme Başkanlığı'ndan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Reha Denemeç, Q klavyeye yönelik yaşanan dönüşüme işaret ederek, "Buradan çıkacak strateji doğrultusunda bir strateji tespit edip ona göre çalışmalarımızı yapacağız. Zaman içerisinde nasıl bir düşüş varsa, aynı şekilde bir yukarıya doğru çıkışı yakalamak mümkün. Teknoloji geliyor. Sesi algılayıp yazıya döken yazılımlar mevcut. O tür ekipman ve yazılımlar geliştirilmiş olsa

bile F'ye dönmemizde fayda var diye düşünüyorum" dedi.

F Klavye'nin yaratıcısı, Uluslararası Bilgi İşlem Federasyonu (Intersteno) Onursal Başkanı İhsan Yener ise klavyenin tarihçesini aktardı. Yener, ilk dikiş makinasının lisansında yer aldığı şekliyle ayak tabanıyla çevirerek, büyük harf yazılacağı zaman ayak pedalına basılarak daktilo kullanıldığını, 1870'lere kadar tek parmakla yazımın mümkün olduğunu anlattı. Kendisinin çeşitli klavye türlerinin kullanıldığı zaman hızlı yazmayı öğrendiği makinayı bir başka işyerinde bulamaması gibi sorunlarla karşılaştığını, 1946 yılında öğretmen olduğunda Milli Eğitim Bakanlığı'na ilk başvurusunun bu konuya ilişkin olduğunu belirten Yener, F klavyeyi geliştirirken, çok eklentili olan Türkçedeki eklentilerin oranlarından, parmakların röntgen çekimine, beyinden komut alan bir parmağın vuruş yapması için harekete geçireceği parçalara varıncaya kadar pek çok faktörün gözönüne alındığını ifade etti. Dünyada ilk stenografi, daktilografi yarışmalarının 1955'de yapıldığını, Türkiye'nin 1957 yılında federasyona katıldığını kaydeden Yener, "Çocuklarımız F klavye ile yazdıkları için büyük başarı gösterir oldular. En son 2009'da yapılan dünya şampiyonalarında birinci Recep Ertaş. Birinci Türk, ikinci Alman. Üçüncü Türk, dördüncü Türk. Beşinci Çin. Sesi yazıya çeviren yazılım Prag'da yapılan toplantıda elendi. Yüzde 85 doğruluk arz ediyor. Elektronik yarışma serbest olduğu halde Türkler hep derece aldılar. Türklerin 59 dünya şampiyonluğu varken, ABD'lilerin 0'dır. Dvorak'ın A harfiyle Q harfinin yerini değiştirerek bir yarışçı çok dilli yarışta şampiyon olmuştu" diye konuştu.

İhsan Yener, bakmadan ezberle yazmanın, yazmayı bir iş olmaktan çıkarıp anlayarak yazmayı olanaklı hale getirdiğini anlatırken, konuşmasını şöyle sürdürdü:

*"Q klavye ile yazım hızı ortalama dakikada 40-100 vuruş arasında-
dır. F klavye ile yazım hızı ortalama*

dakikakada 150-400 vuruş arasındadır. Üst sınır ortalama kullanıcı düzeyinde verilmiştir. Şampiyona sonuçlarına bakıldığında 700 vuruş seviyesine çıkıldığı görülmektedir. Klavyeye bakmadan yazma, iş performansını en az 3-4 kat artırmaktadır. Zamanın daha iyi değerlendirilmesi için 10 parmak klavye kullanılması kesinlikle zorunluluktur. Bilgisayar çağına kadar F klavye Türkiye'ye egemen oldu. 80'lerde ilk bilgisayar geldiği zaman gümrük memuru bakıyor. Bu ithal edilemez diyor. Ama deniyor ki bu daktilo değil ki, bu computer. O zaman ithal kapısı bir açılıyor... İthal kolay, bilinçsizlere satış kolay... Montajı Türkiye'de de yapılırsa Q kolaydı, F özel yapı gerektiriyordu. 2003'te MEB'de bir genelge yayımlandı. Bütün okullardan başlayarak, bütün MEB'de F klavye kullanılacaktır diye genelge yayımlandı. Genelge hala yürürlükte. Çoğunluk okullarda F klavye mecburiyetine uyuluyor. Ticaret meslek, turizm, sağlık, adalet meslek liselelerinde 10 parmak bakmadan yazma öğretiliyor." ◀